

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten

Högskoleprovets organisation och styrning SOU 2021:72

Sammanfattning

Södertörns högskola använder högskoleprovet för urval till utbildningar, och bistår varje år Stockholms universitet i anordnandet av högskoleprovet i Stockholmsområdet. För Södertörns högskola är det ett relativt begränsat antal utbildningar som har tillräckligt antal sökanden för att urval ska göras, men ser likväl högskoleprovet som ett viktigt instrument i att alla, oavsett bakgrund och som har de förkunskaper som krävs, har möjlighet att gå vidare till högskoleutbildning.

Synpunkter och överväganden

Södertörns högskola håller med om principen att högskoleprovet är en gemensam uppgift för UHR och för högskolor som använder sig av högskoleprovet vid urval. Det är samtidigt viktigt att förtydliga ansvarsfördelningen, varför det är rimligt att ansvaret för att provet genomförs ges till UHR, och likaledes rimligt att lärosätena har i uppgift att bistå. Lärosätena har den expertis som krävs för att anordna det praktiska och måste ha ansvaret för det praktiska genomförandet enligt de riktlinjer och föreskrifter som UHR utfärdar för att provet ska kunna genomföras på ett rättssäkert sätt. Högskolan tillstyrker därför att nära samråd mellan UHR och lärosäten som använder högskoleprovet som urval ska föras in i högskoleförordningen. Södertörns högskola är idag inte provanordnare men använder provet som urval. Med skrivelsen faller ansvaret att bistå UHR också på oss, och dagens utmärkta samarbete med Stockholms universitet i deras anordnande av provet bör då kunna fortsätta på samma sätt.

Vidare tillstyrker högskolan att UHR ska ha ansvar för utbildningsinsatser och utbildningsmaterial för personal som lärosätena anställer för att arbeta under provet. Arbetsmiljöansvaret bör dock utredas ytterligare. Det kan uppstå otydligheter och svåra situationer genom förhållandet att lärosätet har arbetsgivaransvar för provpersonalen medan UHR har ansvaret för att provet ska genomföras. Situationen kring Covid-19 har ytterligare satt fokus på detta, genom att lärosätena har ansvar att leda och fördela arbetet på provdagen men inte mandat att avbryta arbetet ur ett säkerhets- och arbetsmiljöperspektiv.

Förslaget om att den nya åldersgräns på 18-år som träder i kraft 1 januari 2022 bör ligga fast, så att de som behöver använda provet till att söka till högskolan kan göra det i anslutning till att gymnasiestudierna avslutats. I tillträdesutredningen resoneras kring att

gymnasiebetyg ska vara det primära ansökningsunderlaget, och den 18-årsgräns som fastställdes av riksdagen efter den utredningen bör ligga fast.

Finansiering

Kostnaderna för att arrangera högskoleprovet täcks inte av anmälningavgifterna och belastar idag anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Södertörns högskolan tillstyrker både att UHR fastställer avgiftsnivån och att den inte längre ska regleras i högskoleförordningen. Den föreslagna höjningen till 550 SEK i Sverige, och 800 SEK för att skriva provet utomlands ter sig också rimlig. Avgifterna bör inte höjas mer än så, då det kan få negativa effekter för presumtiva sökanden och för breddad rekrytering. För överskjutande del av det s.k. högskoleprovsunderskottet bör regeringen tillskjuta medel.

Högskolan tillstyrker förslaget om en gemensam redovisningsmodell—idag är det svårt att jämföra kostnader för lokaler och personal, då detta redovisas på olika sätt. Den kan med fördel tas fram av SUHF. Däremot avstyrker högskolan förslaget om att Riksrevisionen får i särskilt uppdrag att granska just högskoleprovet. Det ingår i lärosätenas verksamhet och ingår i den årliga ordinarie granskningen redan nu.

Digitalisering

Högskola tillstyrker också att UHR får i uppdrag att digitalisera provet och att detta sker snarast. Det finns många fördelar med digitaliserat prov, till exempel att förutsättningarna skulle bli mer lika för skrivande och därmed öka rättssäkerheten, då den lokala organisationen kan se olika ut och i sig själv ha olika förutsättningar.

Om provet digitaliseras kommer dock helt andra krav ställas på genomförandet. Om nuvarande modell med få och samtidiga skrivtillfällen ligger kvar ställs helt andra krav på provarrangörerna med ett digitalt prov. Södertörns högskola har idag ett begränsat antal platser i s.k. datasalar, där teknisk utrustning finns, och dessa salar är idag inte lämpliga som provskrivsalar. Den ökade effektiviteten med ett digitalt prov behöver alltså ställas i relation till behov av teknisk utrustning och de stora kostnader det sannolikt kommer att medföra.

Anpassade prov

Handläggning av anmälningar som rör genomförande av högskoleprovet med anpassning för individer med vissa funktionsvariationer bör hanteras centralt av UHR för att uppnå likvärdighet och effektivitet i bedömningarna.